

2017 NYARÁNAK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF SUMMER 2017

Bíróné Kircsi Andrea

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38., kircsi.a@met.hu

Összefoglalás. Három komoly hőhullámmal, több új napi rekorddal, olykor heves szélviharokkal, felhőszakadásokkal, jégesővel telt a sokévi átlaghoz képest melegebb, és némileg szárazabb idei nyár. Az évszak középhőmérséklete országos átlagban 22 °C volt, 1,7 fokkal haladta meg az 1981–2010-es normálértéket. A Dunántúlon és a déli országrészben a nyári hőmérséklet 2,5–3°C-kal volt magasabb a sokévi átlagnál. A nyári csúcs hőmérséklet 41,4 °C, melyet augusztus 4-én Békéssámszonban mértünk, míg augusztus 24-én a Nógrád megyei Zabaron 2,6 fokkal hűlt a levegő. Országos átlagban 7 forró nap – amikor 35 fok felett van a napi maximum – volt, mely 5 nappal több, mint az 1981–2010-es átlag. A legtöbb (19) forró napot Baja Csávoly és Pitvaros állomásokon jegyeztük. A hőségnapok átlagos száma 38 nap volt, a legtöbb Sellye állomás környezetében: itt 57 napon haladta meg a napi legmagasabb hőmérséklet a 30 fokot. A háromhavi csapadékmennyiség országos átlagban 163,8 mm volt, ami a sokévi átlag 83 százaléka, mivel 30 mm-rel kevesebb esett a szokásosnál. Nyáron a legtöbb csapadékot (343,8 mm) Csarodán, míg a legkevesebbet (86 mm) Dávodon jegyeztük fel. A legtöbb csapadékos nap (39) Sopron környékén adódott. Bükkzsércen és Csarodán 2 napon is 50 mm-nél több csapadék hullott. A legtöbb zivataros napot (35) Peresznye állomáson jegyeztük. A gyakori derült időjárás miatt a nyári napfénytartam és a globálsugárzás összeg az ország egészén magasabbnak adódott az előző évekhez képest.

Június. Az OMSZ hálózatában mért adatok alapján a középhőmérséklet országosan 21,4 °C-nak adódott. Ez a hónap az 1901-től kezdődő sorban a 4. legmelegebb. Hasonlóan meleg volt 1964 (21,45 °C) és 2007 (21,5 °C), míg 2003-ban az átlag a 22 °C-ot is meghaladta. Idén a legalacsonyabb átlagok az észak-magyarországi hegyvidéken adódtak. A hőmérséklet itt 16–20 °C között alakult. A legmelegebb Budapest környéke és a tőle délre a Dunavölgye, illetve Csongrád és Békés megye volt, 21 °C feletti átlaggal. Átlagosan 25 nyári nap volt, s 9 hőségnap. Mind a nyári, mind a hőségnapok száma (10 és 5) több, mint az 1981–2010-es normálérték. A hónap végén, egy nyugat-európai ciklon előoldalán délies áramlással, több fokkal melegebb levegő érkezett térségünkbe, és fokozódott a hőség. Június 22–28. között másodfokú hőségriasztást adtak ki.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

36,5 °C, Törökszentmiklós (Jász-Nagykun-Szolnok), június 28.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

4,0 °C, Zabar (Nógrád megye), június 2.

Az idei június kissé szárazabbnak bizonyult. A havi csapadékoszszeg 59 mm, 13%-kal maradt el a sokévi átlagtól. A heves zivatarok, felhőszakadások révén az északkeleti országrész jelentős hányadán, a Kecskemét-Szeged sávban, a Balaton tágabb környezetében helyenként 100 mm feletti csapadékot összegeztünk. Északon a Kisalföld, a Börzsöny, a Cserhát és a Gödöllői-dombság maradt csapadékszegény, míg a déli országrészben a Mohácsi-sík, az Illancs és a Békési-sík. Ezekben a tájakon 30–40 mm volt a havi összeg. Június 6-án egy markáns hidegfront átvonulása erős szellőkéséssel kísért zivatarokkal járt a Balaton térségében, felhőszakadást, jégesőt okozott a Nyírségben. Országos átlagban a legcsapadékosabbnak június 25-e bizonyult, amikor az Alpokalján és a Dunántúlon viharos szellőkéséssel jégeső is előfordult. A csapadékos napok átlagos száma 9 volt, ami elmaradt a szokásostól. A legtöbb (16) csapadékos napot Sümegen jegyeztük, míg a legtöbb zivataros napot (14) Peresznyén.

A hónap legnagyobb csapadékoszege:

141,3 mm, Nagyvázsöny (Veszprém megye)

A hónap legkisebb csapadékoszege:

20,5 mm, Budapest-Vízafogó, Nempti (Nógrád megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

97,4 mm, Nyíregyháza-Sóstó (Szabolcs-Szatmár-Bereg), jún. 6.

Július. A havi közép 20–23 °C között alakult, hűvösebb Észak-Magyarország hegyvidéki tájain volt, ahol a normál alatt maradt a hőmérséklet. A legmelegebb területek Csongrád és Békés megyében fordultak elő, 24 °C feletti átlaggal, ami helyenként 2 °C-kal is melegebb volt a szokásosnál. Július 20–23. között II. fokú hőségriadót rendeltek el. A hőhullámnak egy Nyugat-Európa felett kialakult ciklon vetett véget. A hónap végén délies áramlású szaharai levegő árasztotta el a Kárpát-medencét, mely extrém hőhullám augusztus első harmadának időjárására is hatással volt.

25 volt a nyári napok száma, 13 hőségnap fordult elő, ez valamivel több, mint a normálérték.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

38,8 °C, Adony (Fejér megye), július 10.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

4,3 °C, Zabar (Nógrád megye), július 14.

A legtöbb csapadék Borsod-Abaúj-Zemplénben, Szabolcs-Szatmár-Beregben és a Börzsönyben hullott (100–130 mm). A Dunántúlon volt 100 mm körüli mennyiség. Az Alföld jelentős részén csupán 30–40 mm, a Nagyunságban 20 mm alatt marad a havi összeg. Az Alföld középső és déli tájain a megszokottnak alig 40%-a hullott le. Az ország nagy részén a csapadék a sokévi átlag közelében alakult. A legtöbb eső 24-én hullott, a mérőállomások átlaga meghaladta a 21 mm-t.

A hónap legnagyobb csapadékoszege:

164,6 mm, Felsőberekci (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

A hónap legkisebb csapadékoszege:

14,9 mm, Újlőrincfalva (Heves megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

84 mm, Pörböly (Tolna megye), július 24.

Augusztus 2,1 °C-kal volt melegebb az átlagnál. A Dél-Alföldön 25 °C közelében alakult, Észak-Magyarországon viszont helyenként 20 °C alatt maradt. A legnagyobb pozitív eltérés a Bükk és a Mecsek (3–4 °C), illetve a Körös-Maros közére (2,5–3 °C) volt jellemző. A hónap eleji markáns hőhullám több rekordot megdöntött. Elseje és 4. közt harmadfokú hőségriasztás volt az egész országban. A hőhullám során 3-án és 4-én több állomáson 40 °C feletti értéket mértünk. Országos átlagban 6 forró nap fordult elő, 1-gyel több, mint a norma. A legtöbb forró napot (13) Kelebián és Kiskunhalason rögzítettük. A hőségnapok száma 16 volt, duplája a szokásosnak. Nyári nap 24-szer fordult elő.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

41,4 °C, Békéssámszon (Békés megye), augusztus 4.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

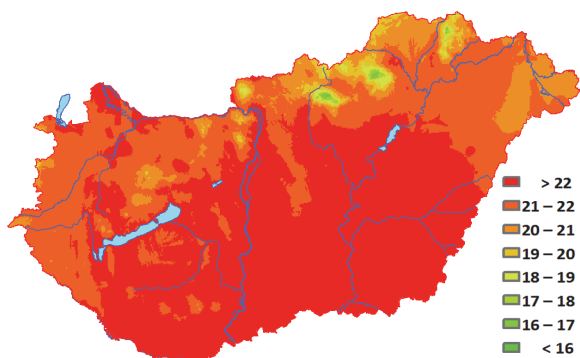
2,6 °C, Zabar (Nógrád megye), augusztus 24.

A Felső-Tisza-vidéken, a Gödöllői-dombságban, a nyugati határszélen közel 100 mm eső hullott. Az átlag kétszerese hullott a Felső-Tisza-vidéken, 20–40%-kal több az ország középső területein, a Tisza-tónál, a Körösök mentén. A Zempléni-hegységben, a Nyírségben, Csongrád és Bács-Kiskun megye déli részén alig 15–20 mm volt a havi csapadék. Az országos átlag 45 mm volt, ami a norma 72%-a. A normálérték 30–40%-a érkezett a Göcsej és a Balaton térségébe, valamint a Duna-Tisza köze déli részére. A legtöbb csapadék 6-án érkezett, a napi átlag több mint tízszerese. 10-én Sopron Kuruc-dombon 137 kmh⁻¹, másnap Kaposváron 110 kmh⁻¹-t meghaladó szélerősséget mértünk. 12-én Csarodán közel 100 mm hullott. A csapadékos napok száma elmaradt az átlagtól. A legtöbb csapadékos nap (9) Sopronban volt. 19 helyen hullott legalább 1 nap 50 mm-t meghaladó csapadék, és fordult

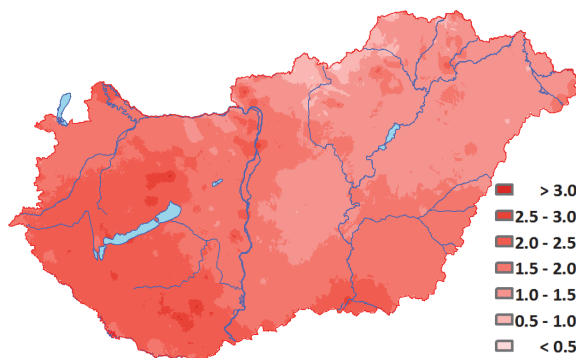
elő jégeső. A legtöbb zivataros napot (8) Bátorliget és Peresznye jelentette.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:
148 mm, Csaroda (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

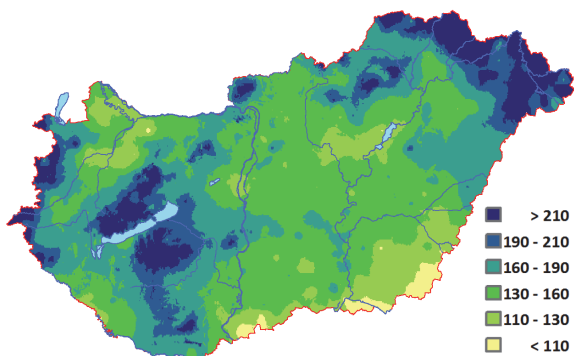
A hónap legkisebb csapadékösszege:
12,4 mm, Kübekháza (Csongrád megye)
24 óra alatt lehullott maximális csapadék:
99,2 mm, Csaroda (Szabolcs-Szatmár-Bereg), augusztus 12.

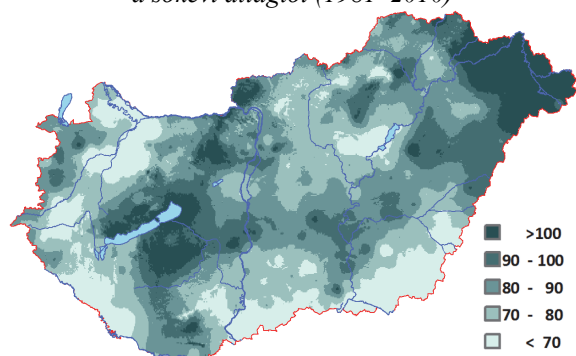
1. ábra: A 2017-es nyár középhőmérséklete (°C)

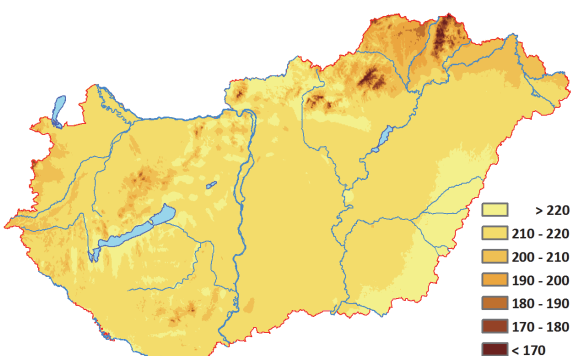
2. ábra: A 2017-es nyár középhőmérsékletének eltérése (°C) a sokévi átlagtól (1981–2010)

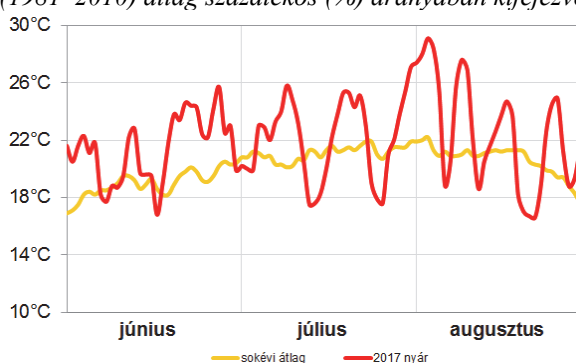
3. ábra: A 2017-es nyár csapadékösszege (mm)

4. ábra: A 2017-es nyár csapadékösszege a sokévi (1981–2010) átlag százalékos (%) arányában kifejezve

5. ábra: A 2017-es nyár globálsugárzás összege (kJcm⁻²)

6. ábra: A 2017 évi nyár napi középhőmérsékletei és a 1981–2010 sokévi átlag (°C)

2017. nyár időjárás adatainak összesítője

Állomás	Napsütés (óra)		Sugárzás (kJcm ⁻²)	Hőmérséklet (°C)						Csapadék (mm)			Szél
	évszak összes	eltérés	évszak összes	évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag %-ában	r ≥ 1 mm napok	viharos nap
Szombathely	901	164	208,6	21,5	1,9	37,1	08.04	8,0	06.08	223	99	27	8
Nagykanizsa			218,6	21,8	2,4	38,6	08.04	6,4	06.09	151	62	18	10
Pér				21,9		38,2	08.04	6,7	07.14	100	55	17	22
Siófok			217,1	23,4	2,1	38,0	08.04	12,2	06.09	201	115	17	29
Pécs	1025	198	222,6	22,9	2,2	36,0	08.04	11,2	06.09	238	115	14	17
Budapest	1022	193	213,1	22,9	1,8	38,5	08.04	9,6	08.24	151	85	16	6
Miskolc	964	191	200,1	21,7	1,8	38,1	08.04	8,6	08.24	266	121	25	2
Kékestető	934	162	212,8	17,0	2,0	29,4	08.04	7,0	08.20	212	81	25	13
Szolnok	952	137	227,5	22,8	1,7	38,7	08.04	9,2	08.24	119	65	10	8
Szeged	1060	237	223,2	23,2	2,3	39,3	08.04	8,4	08.24	145	80	14	8
Nyíregyháza			220,1	21,5	1,5	37,8	08.04	9,3	08.24	197	111	20	15
Debrecen	1102	275	218,3	22,2	1,8	37,3	08.04	8,1	08.24	176	97	19	9
Békéscsaba			228,2	22,9	2,2	39,3	08.04	8	08.30	144	78	14	9

